

соціальна політика різних держав щодо домогосподарств має свої особливості. Це відображено в аналізі впровадження чотирьох моделей такої політики держав Європейського Союзу: скандинавської (соціал-демократичної), англосаксонської (неоліберальної), континентальної (корпоративної) і південно-європейської (заснованої на традиціях із великим значенням сім'ї), які спрямовані на підтримку фінансового стану домогосподарств. Їх заощадження відіграють надзвичайно важливу роль в економічних процесах, адже через дію широкого спектру інструментів інвестування вони слугують основним джерелом інвестицій, які визначають розвиток економік світу.

Список використаних джерел:

1. Лыткина О. Трансформация семьи и домашнего хозяйства. Опыт социо-этнологического описания. Социологические исследования. 2008. №5 С. 119-125.
2. Прокопенко Л. Вступ до європейської інтеграції: [навч. посіб.] / Л. Прокопенко ; за заг. ред. М. Бойцуна, О. Рудіка, Я. Мудрого. К. : Міленіум, 2009. 334 с.

Онуфрійчук Любов Сергіївна

Начальник відділу паспортизації управління з питань ідентифікації та паспортизації ГУ ДМС у Львівській області

ОСОБЛИВОСТІ ПАСПОРТИЗАЦІЇ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

Після проголошення незалежності України гостро постало питання щодо визначення зразка офіційного документу, за допомогою якого б ідентифікувалось громадянство суверенної України. Так, 26 червня 1992 року Верховна Рада України прийнято постанову № 2503-ХІІ «Про затвердження положень про паспорт громадянина України та свідоцтво про народження» (далі постанова ВРУ), в якій затверджено порядок документування паспортами

громадянина України, перелік необхідних документів та структуру самого паспортного документу.

Відповідно до п. 1 Постанови ВРУ «паспорт громадянина України є документом, що посвідчує особу власника та підтверджує громадянство України. Паспорт є дійсним для укладання цивільно-правових угод, здійснення банківських операцій, оформлення доручень іншим особам для представництва перед третьою особою лише на території України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України. Документом, що посвідчує особу громадянина України за кордоном і при перетині державного кордону України є паспорт громадянина України для виїзду за кордон або дипломатичний і службовий паспорти, посвідчення особи моряка. Ці документи виготовляються і оформляються відповідно до положень, що затверджуються Кабінетом Міністрів України на підставі рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО, Дос. №9303)».

Враховуючи положення Постанови ВРУ «паспортна книжечка являє собою зшити внакидку нитками обрізну книжечку розміром 88x125 мм, що складається з обкладинки та 16 сторінок. Усі сторінки книжечки пронумеровані і на кожній з них зображено Державний герб України і перфоровано серію та номер паспорта. У верхній частині лицьового боку обкладинки зроблено напис "Україна", нижче – зображення Державного герба України, під ним – напис "Паспорт". На внутрішньому лівому боці обкладинки у центрі – зображення Державного прапора України, нижче – напис "Паспорт громадянина України".

На першу і другу сторінки паспортної книжечки заносяться прізвище, ім'я та по батькові, дата і місце народження. На першій сторінці також вклеюється фотокартка і відводиться місце для підпису його власника. На другу сторінку заносяться відомості про стать, дату видачі та орган, що видав паспорт, ставиться підпис посадової особи, відповідальної за його видачу. Записи засвідчуються мастиковою, а фотокартка – випуклою сухою печаткою. Перша сторінка або перший аркуш після внесення до них відповідних записів та вклеювання фотокартки можуть бути заклеєні плівкою. У разі заклеювання плівкою усього

аркуша записи та фотокартка печатками не засвідчуються. Третя, четверта, п'ята і шоста сторінки призначені для фотокарток, додатково вклеюваних до паспорта, а сьома, восьма і дев'ята – для особливих відміток. На десятій сторінці робляться відмітки про сімейний стан власника паспорта, на одинадцятій-шістнадцятій – про реєстрацію постійного місця проживання громадянина. На прохання громадянина до паспорта може бути внесено (сьома, восьма і дев'ята сторінки) на підставі відповідних документів дані про дітей, групу крові і резус-фактор, згоди або незгоди на посмертне донорство анатомічних матеріалів. На внутрішньому правому боці обкладинки надруковано витяг з цього Положення. Вносити до паспорта записи, не передбачені цим Положенням або законодавчими актами України, забороняється».

З 1995 року розпочався масовий обмін паспортів громадянина колишнього СРСР зразка 1974 року на паспорти громадянина України зразка 1994 року (так звані паспорти-книжечки).

Цей процес носив назву неформальну назву «паспортизація». Оскільки, у певні терміни потрібно було провести документування всього дорослого населення, а до цього були долучені не тільки працівники територіальних органів Міністерства внутрішніх справ, а й працівники житлово-комунальних підприємств (паспортисти), не завжди проводилися належні перевірки та ідентифікація особи. Також паспорти зразка 1994 року не містили достатніх ступенів захисту від підробки, що в деяких випадках приводило до певних зловживань та видачі паспортних документів невстановленим особам або іноземцям, які не пройшли відповідної процедури набуття громадянства.

Одночасно, в неналежним чином здійснювався контроль щодо міграційних потоків, які дедалі інтенсивніше переміщувалися у Європу через нашу державу або зупинялися на постійне проживання в Україні. Це спровокувало ряд проблем: соціальних (медичне обслуговування, влаштування дітей у дошкільні навчальні заклади та школи, інфекційні хвороби, що не зустрічаються на наших теренах), створення закритих злочинних угруповань тощо. Також назріло питання систематизації, обліку та нагляду за процесами міграції всередині

країни, оскільки цим частково в межах своїх повноважень займалися Міністерство внутрішніх справ (зокрема Державний департамент громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб) та Держкомітет у справах національностей та релігій. Також до цього дотичними були Служба безпеки України, Митна служба і Прикордонна служба.

Оскільки, не було одної відповідальної служби, яка б здійснювала належну координацію та контроль, то виникла необхідність формування такої структури за зразком розвинених Європейських держав. Так, Указом Президента України від 09 грудня 2010 року за № 1085/2010 була утворена Державна міграційна служба України, яка відповідно до Положення (постанова КМУ від 20.08.2014 року № 360):

- «реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), в тому числі протидіє нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів»;
- «вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ України пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів».

Таким чином, створення нового центрального органу виконавчої влади відбулося на основі Державного департаменту у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб Міністерства внутрішніх справ України і Департаменту у справах біженців Державного комітету України у справах національностей та релігій. Це дало змогу сформувати єдину державну базу даних міграційних процесів (ЄІАС УМП ДМС України – Єдина інформаційно-аналітична система управління міграційними процесами Державної міграційної служби України). А на міжнародній арені у галузі міграції тепер наявний один представник України, до чого нас неодноразово закликали іноземні партнери.

Паспорт громадянина України для виїзду за кордон – це документ, що

посвідчує особу громадянина України під час перетинання ним державного кордону України та перебування за кордоном. Паспорт оформляється: громадянам України, що досягли 18-річного віку і постійно проживають в Україні, - за їх особистим зверненням або зверненням законних представників таких громадян щодо одержання паспорта до підрозділів служби громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб за місцем проживання. У виняткових випадках (за наявності вимог держави, до якої здійснюється виїзд, чи міжнародної організації, якщо виїзд пов'язаний з участю у заходах, які здійснюються такою організацією, а також у разі виїзду на постійне проживання за кордон усиновленої іноземцями дитини - громадянина України) паспорт може бути оформлено до досягнення громадянином 18-річного віку.

Паспорт громадянина України для виїзду за кордон видається громадянам України, які постійно проживають, перебувають у довгостроковому відрядженні, на навчанні, стажуванні, працюють за контрактом або перебувають на лікуванні за кордоном і досягли 16-річного віку, - за їх особистим клопотанням про одержання паспорта або клопотанням їх законних представників, поданим до закордонних дипломатичних установ України. Громадяни України, які постійно проживають за кордоном, можуть подати клопотання про одержання паспорта також до Міністерства закордонних справ України. Оформлення паспорта громадянам України, які не досягли 16-річного віку, провадиться на підставі нотаріально засвідченого клопотання батьків або їх законних представників у разі потреби в самостійному виїзді таких осіб за кордон.

Особам, що проживають за кордоном і в установленому законодавством порядку набули громадянства України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон видається дипломатичними представництвами чи консульськими установами України за кордоном.

Паспорт оформляється протягом не більш як трьох місяців з дня подання звернення щодо його одержання, а в разі, коли поїздка зумовлена необхідністю термінового лікування особи, яка від'їжджає, пов'язана з від'їздом особи, що супроводжує тяжкохворого, чи викликана смертю родича, який проживав за

кордоном, - протягом трьох робочих днів. У разі виїзду на постійне проживання за кордон усиновленої іноземцями дитини - громадянина України паспорт оформляється протягом десяти робочих днів.

Міністерство внутрішніх справ України затверджує зразки бланків документів, необхідних для оформлення паспорта, та веде загальний облік бланків паспортів. До сторінки даних паспорта відомості вносяться шляхом лазерного гравірування та лазерної перфорації. Усі друковані написи в паспорті, а також відомості, що вносяться на сторінку даних, виконуються українською і англійською мовами, за винятком друкованої українською мовою на внутрішньому правому боці інформації про митні, валютні, медичні та консульські вимоги, текст якої визначається Кабінетом Міністрів України. Прізвище та ім'я власника паспорта зазначаються українською мовою і через скісну лінію латинськими літерами відповідно до українського алфавіту згідно з рекомендаціями Міжнародної організації цивільної авіації. Зразок паспорта затверджується Кабінетом Міністрів України.

Бланки паспортів виготовляються на замовлення Міністерства внутрішніх справ України і є документами суворої звітності. Порядок зберігання бланків паспортів і знищення паспортів, строк дії яких закінчився, визначається Міністерством внутрішніх справ України. За видачу та обмін паспорта на території України справляється державне мито, а за кордоном - консульський збір. Громадянин повинен надійно зберігати паспорт. У разі втрати паспорта громадянин зобов'язаний невідкладно повідомити про це орган, який його видав, чи найближчу закордонну дипломатичну установу України. Забороняється вносити до паспорта записи, не передбачені Положенням про паспорт громадянина України для виїзду за кордон або законодавством. Строк дії паспорта становить десять років.

Отже, спостерігається стійка тенденція до зростання обсягів отримання громадянами України документів, які посвідчують їх особу за кордоном, що пов'язане з їх бажанням виїхати за межі України з різною метою (туризм, працевлаштування, навчання тощо) і також свідчить про зростання обсягів

зовнішньої міграції.

Паспорт громадянина України для виїзду за кордон та проїзний документ дитини видаються Державною міграційною службою України, а інші документи, що посвідчують особу громадянина України за кордоном – Міністерством закордонних справ України, дипломатичними та консульськими установами України, посвідчення особи моряка – Міністерством інфраструктури України (в особі капітанів морських і річкових портів).

З наведеного вище можна стверджувати про існування ситуації, яка характеризується такими ознаками: по-перше, відсутністю законодавчого закріплення переліку основних документів, що посвідчують особу громадянина України як на території держави, так і за її межами; по-друге, наявністю кількох суб'єктів, наділених повноваженнями видавати такі документи (Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство інфраструктури України); по-третє, невиправдано великою кількістю видів документів, що посвідчують особу громадянина України.

Павлюк Ольга Василівна

Адміністратор відділу «Центр надання адміністративних послуг»

Байковецької сільської ради

ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРІВ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Реформа децентралізації, яка відбувається в Україні, покликана покращити добробут українців, загалом, та стосовно надання послуг, зокрема, тому розвиток сфери надання адміністративних послуг тісно переплітається зі здійснюваною реформою державотворення, яка триває вже кілька років. Основна мета реформування сфери надання адміністративних послуг дуже проста і зрозуміла – забезпечити доступність, швидкість і якість надання послуг. Такої амбітної мети можна досягти не тільки шляхом вдосконалення системи через спрощення